Eikenprocessierups

WAT DOEN WE:

Gemeente **leudal**

Meldingsapp openbare ruimte
Doe eenvoudig een melding over de openbare ruimte via de meldingsapp 'mijngemeente' of via www.leudal.nl/openbare-ruimte-melding/

13.000 behandelde bomen per jaar

Als gemeente bestrijden we uitsluitend preventief bij gemeentelijke bomen in kernen en buitengebieden waar veel mensen wonen of samenkomen. Deze worden behandeld met het biologische bestrijdingsmiddel Xentari. Indien je bomen in je eigen tuin of erf preventief wilt laten behandelen, dan kun je hiervoor contact opnemen met een bedrijf dat gespecialiseerd is in eikenprocessierupsbestrijding. Regel dit op tijd en vraag een offerte aan. Bestrijding in eigen bomen is voor eigen rekening.

De eikenprocessierups bestrijden we preventief van midden april tot midden mei.

p.s. bestrijden kan geluidsoverlast veroorzaken.

Let op!
Contact met de brandharen van de eikenprocessierups kan in sommige gevallen voor ernstige allergische reacties zorgen. **Bel of laat 112 bellen wanneer je na contact met een eikenprocessierups benauwd wordt of een dikke tong, lippen of oogleden krijgt.**

Kijk ook op www.leudal.nl/eikenprocessierups-bestrijding/

Natuurlijke vijand
Larven van bijvoorbeeld gaasvliegen, sluipwespen en wantsen eten de eikenprocessierups. Ook verschillende vogelsoorten zoals kool- en pimpelmezen eten graag de rupsen.

Let op:
dit jaar vindt de bestrijding vooral in de buitengebieden 's nachts plaats. Dit levert tijdwinst op en het is dan meestal windstil. De omstandigheden zijn dan gunstiger om het bestrijdingsmiddel in de boomtoppen te krijgen.

Doel plaatsen vogelhuisjes
Stimuleren van de biodiversiteit en het bestrijden van eikenprocessierupsen op een natuurlijke manier.

Voorkom contact met de brandharen

- Ga niet onder, of in de buurt van een besmette boom zitten.
- Bedek hals, armen en benen wanneer je naar een gebied gaat waar eikenprocessierupsen zijn.
- Raak de eikenprocessierupsen, (oude) brandharen, spinselnesten en vervellingshuidjes niet aan. Leg je kinderen uit waarom zij processierupsen niet moeten aanraken.

Contact kun je niet altijd voorkomen. De brandharen worden ook door de wind meegevoerd en kunnen zo op de huid of in kleding terecht komen. De haren dringen met hun weerhaakjes bij aanraking gemakkelijk in de huid, ogen en luchtwegen.

Vaak voorkomende symptomen

De brandharen van eikenprocessierups veroorzaken irritatie aan de huid, ogen en luchtwegen. Hoe erg de reactie is, is voor iedereen anders. Ook dieren kunnen last krijgen van de brandharen.

Handelen bij klachten

- Niet krabben of wrijven.
- Probeer de brandharen van je huid te verwijderen met plakband of kledingroller.
- Spoel je huid en/of ogen goed af met lauw water.
- Trek je kleding waarin de brandharen zitten uit. Was deze kleding op minstens 60 ˚C.

Wanneer verdwijnen de klachten?

Doorgaans binnen twee weken. Een zachte crème met bijvoorbeeld menthol of een gel van Aloë Vera kan verlichting geven. Neem bij ernstige klachten contact op met je huisarts.

Eikenprocessierups, bestrijding

Informatie monitoring en bestrijding eikenprocessierups Leudal.

De eikenprocessierups (Thaumetopoea processionea) is de rups van een nachtvlinder die algemeen is in België en ook in Nederland sinds 1990 steeds massaler voorkomt.

De microscopisch kleine brandharen van de rups vormen voor de mens een gevaar voor de gezondheid. De haren zijn 0,2 tot 0,3 millimeter lang. De haren kunnen dan makkelijk de huid, de ogen en de luchtwegen binnendringen. De stoffen die van de haren afkomen veroorzaken een op allergie lijkende huiduitslag, zwellingen, rode ogen en jeuk. In de meeste gevallen verdwijnen de klachten vanzelf. Niet iedereen is even gevoelig voor de brandharen.

De volwassen vlinders leggen in augustus eitjes in de eikenbomen. Deze eilegsels overwinteren in de eiken en rond april / mei komen de rupsjes uit. Na drie vervellingen verschijnen de brandharen.

Monitoring

Onze aannemer zoekt op twee à drie aangegeven locaties naar eilegsels. Dit is gestart in maart. De gevonden ei-legsels worden gemarkeerd. Gedurende de maand maart, april en mei worden de legsel in de gaten gehouden. Als de rupsjes zijn uitgekomen wordt de bladontluiking afgewacht (temperatuurafhankelijk) en als deze voldoende is wordt het sein gegeven tot bestrijding. Dit noemen we het Go-moment.

Preventieve bestrijding

Alle gemeenten passen preventieve bestrijding toe. Dit heeft het voordeel dat de rupsjes dood zijn voordat ze de brandharen hebben. We moeten altijd wachten totdat er genoeg blad aan de bomen zit. De rupsjes hebben in deze fase dagelijks bladgroen nodig en zijn dus erg kwetsbaar voor het bestrijdingsmiddel. Zodra het Go-moment is afgegeven gaan we preventief de bomen behandelen. Dit doen we 24 uur per dag. In het buitengebied wordt vooral 's nachts bestreden. We zijn hier in 2022 mee gestart en het is effectief gebleken. Het scheelt 1,5 week in bestrijdingstijd. Het bestrijden kan tijdelijk geluidsoverlast veroorzaken.

Inzet KWH-spuit

Het bestrijdingsmiddel Xentari wordt met een nevelspuit, een zogenaamde KWH-spuit, in de bomen geblazen. Door de electrostatische werking krijgt de spuitvloeistof een kleine negatieve lading mee en hecht aan de positieve bladmassa. Dit is de reden dat het niet “regent” onder de behandelde bomen.

De werking is eenvoudiger uit te leggen:

Het kan worden vergeleken met een ballon. Als je een ballon een paar keer tegen je kleding wrijft dan "plakt" de ballon vanzelf aan de kleren. De ballon wordt dan ook statisch. Op dezelfde manier hecht het middel aan de bladeren van de bomen.

Xentari wg

Het bestrijdingsmiddel dat wordt toegepast is Xentari WG. Het is een biologisch middel dat niet schadelijk is voor mens en milieu. Ook de natuurlijke vijanden van de rups, zoals sluipwespen en -vliegen, bijen en mijten, worden niet door het middel aangetast. In een apart artikel op de website wordt het middel Xentari toegelicht.

Wetgeving

De samenwerkende gemeenten houden met de bestrijding rekening met de volgende gegevens:

- de kaarten van de vlinderstichting;
- het rapport juridisch kader van 2011.

Kaarten vlinderstichting

Er zijn verschillende beschermde vlindersoorten waarvan rupsen op en direct in de buurt van eikenbomen leven in dezelfde periode dat eikenprocessierups aanwezig is. Toepassing van chemische of biologische bestrijdingsmiddelen op plaatsen waar beschermde vlindersoorten voorkomen, is strafbaar in het kader van de Wet Natuurbescherming. De locaties waar beschermde vlindersoorten voorkomen worden niet bespoten. Hier vindt een curatieve bestrijding plaats (wegzuigen of branden van de nesten).

Het rapport juridisch kader van 2011

Het rapport geeft handvaten aan terreinbeheerder en beleidsmakers. In het rapport staan zaken voor instanties, gemeenten en particulieren over het wettelijk kader van de problematiek van de eikenprocessierups.

"Natuurlijke" maatregelen

Onderstaande maatregelen zijn uitgevoerd als natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups:

- In Leudal zijn in 2020 600 mezenkastjes opgehangen omdat kool- en pimpelmezen natuurlijke vijanden zijn van de rups;
- IKL heeft nog 50 nestkasten geplaatst van groot-oor vleermuizen. Deze eten straks uitvliegende eikenprocessievlinders en zo voorkom je dat ze eitjes leggen;
- waar de verkeersveiligheid het toelaat gaan we in het voorjaar geen bermen maaien bij eikenlanen in het buitengebied en in bossen. Dit

komt ten goede van allerlei natuurlijke vijanden van de rups zoals bv sluipvliegen en sluipwespen;

Bestrijding particuliere bomen

De gemeente voert uitsluitend preventieve bestrijding uit bij gemeentelijke bomen.

Indien u bomen in uw tuin of op uw erf wilt laten behandelen tegen de processierups zult u dat zelf en voor eigen rekening moeten regelen. Dit geldt voor eikenbomen in privétuinen, instellingen, scholen, en alle terreinen en locaties waar de gemeente geen eigenaar is.

Tip: overleg altijd van te voren een prijs zodat u niet voor verrassingen komt te staan.

U kunt hiervoor bijvoorbeeld contact opnemen met :

Hoveniersbedrijf Vaessen te Maasbree
Internet: www.hermanvaessen.nl(externe link)
Telefoon: 077-4651708

Gezondheidsklachten eikenprocessierups

Voor gezondheidsinformatie kunt u terecht bij de GGD Limburg-Noord (tel. 077-8504848). Of kijk op de website: www.ggdlimburgnoord.nl(externe link)

Wetenswaardigheden

- De bestrijding vindt plaats in kernen en buitengebieden waar veel mensen wonen of samenkomen zoals, woonkernen, fietspaden, doorgaande wegen, sportaccommodaties, speeltuinen enz;
- over het algemeen wordt er langs onverharde wegen en wandelpaden niet bestreden omdat hier veel privé-eigendommen langs liggen, met andere woorden, de gemeente heeft hier weinig of geen bossen. Bovendien is de effectieve periode van bestrijding erg kort zodat de gemeente zich concentreert op de overlastgebieden;
- regenval en harde wind kunnen een negatief effect hebben op de bestrijding. Bij regenval spoelt het bestrijdingsmiddel van het blad. Harde wind zorgt er voor dat het middel bij grote bomen niet boven in de toppen komt. In de beginfase bevinden de rupsjes zich namelijk boven in de bomen;
- de werking van Xentari is ongeveer 8 tot 10 dagen. De processierups is een nachtdier en eet ‘s nachts van de bladeren. Vaak is na bestrijding 1 nacht al voldoende om de rups te doden.

Overlast

- De inzet van het spuitkanon kan enige geluidshinder veroorzaken;
- vanwege de korte periode om de eikenprocessierups effectief te bestrijden kan er worden afgeweken van normale werktijden.

LET OP: in 2023 vindt in het buitengebied de bestrijding meer in de nacht plaats. De omstandigheden, en dus ook de resultaten, zijn dan gunstiger.

Samenwerkingsverband
In 2007 is op initiatief van gemeente Leudal een samenwerkingsverband van gemeenten opgericht met als doel de overlast van de eikenprocessierups gezamenlijk aan te pakken.

De deelnemende gemeenten zijn: Leudal, Peel & Maas, Roermond, Weert, Roerdalen, Beesel, Nederweert en Echt-Susteren. Dit samenwerkingsverband is gecompleteerd met een deskundig bedrijf, Herman Vaessen BV uit Maasbree.